

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE
Prežihova 4, 1000 LJUBLJANA

Na podlagi 24. člena Zakona o Računskem sodišču (v nadaljevanju ZRacS) in 23. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije

izdajam naslednje

PREDHODNO POROČILO
o reviziji porabe proračunskih sredstev za izvajanje nalog
v letih 1996, 1997 in 1998

DELOVNEGA SODIŠČA V KOPRU

Številka: 1205-27/99-10

Ljubljana, 17. 12. 1999

VSEBINA

UVOD	3
PРАВNA PODLAGA DELOVANJA.....	3
ODGOVORNE OSEBE	3
UGOTOVITVE	4
1. OBSEG DELA SODIŠČA IN SODNIKOV V LETIH 1997 IN 1998	4
2. VRSTA, ŠTEVILO, NAČIN IN ČAS REŠEVANJA ZADEV	6
2.1. Vrsta in število zadev.....	6
2.2. Način in čas reševanja zadev.....	10
2.3. Število prejetih, zadev v delu in rešenih zadev na sodnika.....	11
3. PORABA SREDSTEV SODIŠČA IN STROŠKI NA REŠENO ZADEVO V LETIH 1996, 1997 IN 1998.....	12
4. INDIVIDUALNI DELOVNI SPORI, KI SE NANAŠAJO NA PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA	13
MNENJE	15
PRIPOROČILA	16
DODATEK	17

UVOD

Na Delovnem sodišču v Kopru, Ferrarska 9 (v nadaljevanju sodišče), smo opravili revizijo porabe proračunskih sredstev za izvajanje nalog sodišča v letih 1996, 1997 in 1998 na podlagi sklepa o izvedbi revizije št. 1205-27/99 z dne 1. 7. 1999.

Revizijo sta izvedli revizorki Nevenka Šiško in Alja Miklič v času od 5.7.1999 do 23.7.1999.

Cilj revizije je bil ugotoviti učinkovitost izvajanja nalog sodišča v letih 1996, 1997 in 1998.

Učinkovitost smo ugotavljali na podlagi:

1. obsega dela sodišča in sodnikov
2. vrste, števila, načina in časa reševanja zadev
3. porabe sredstev sodišča in stroškov dela na rešeno zadevo
4. preveritve spisov individualnih delovnih sporov, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja.

Po dokončnosti vseh poročil na delovnih in socialnem sodišču v Republiki Sloveniji bomo izdali sklepno poročilo. V njem bomo opravili primerjavo učinkovitosti dela posameznih sodišč.

PРАВNA PODLAGA DELOVANJA

Pravna podlaga delovanja sodišča je določena v:

- Ustavi Republike Slovenije
- Zakonu o delovnih in socialnih sodiščih (v nadaljevanju ZDSS)
- Zakonu o sodniški službi (v nadaljevanju ZSS)
- Sodnem redu.

Sodišče je ustanovljeno za sojenje v individualnih delovnih sporih in kolektivnih delovnih sporih, kot to določata 4. in 6. člen ZDSS.

Delo sodišča je organizirano na sedežu sodišča v Kopru, Ferrarska 9 in na zunanjih oddelkih, ki sta v Novi Gorici in v Postojni.

ODGOVORNE OSEBE

Odgovorne osebe na sodišču so:

predsednik sodišča

- Janez Božič, diplomirani pravnik, od 1.1.1996 do 29.11.1998

podpredsednica sodišča

- Marinela Maras, diplomirani pravnik, od 30.11.1998 dalje

vodja računovodstva

- Nives Kaligarič, od 1.1.1996 dalje.

UGOTOVITVE

1. OBSEG DELA SODIŠČA IN SODNIKOV V LETIH 1997 IN 1998

Obseg dela sodišča in sodnikov v letih 1997 in 1998 smo izračunali na podlagi **meril za ugotavljanje pričakovanega obsega sodnikovega dela, ki jih je sprejel Sodni svet dne 12.12.1996**. Merila so bila naslednja: 160 individualnih sporov letno na sodnika. Predsedniku se lahko prizna do 50 % pričakovanega obsega sodnikovega dela, sodnikom, ki vodijo zunanje oddelke, se lahko prizna do 30 %, sodnikom, ki vodijo službo za informatiko, se lahko prizna do 20 % pričakovanega obsega sodnikovega dela. Sodišče je merila pričelo poskusno uporabljati 1.1.1997. V reviziji smo ta merila **uporabili kot standard** z namenom, da bi na enakih osnovah ugotovili dosežen obseg sodnikovega dela in sodišč v obeh letih.

Na sodišču so zaposleni sodniki in sodno osebje (sekretar, strokovni sodelavci, vodja finančno-računovodske službe, računovodski delavci, administrativni delavci in tehnični delavci). Število vseh zaposlenih je razvidno iz tabele 1¹.

Tabela 1: Število sistemiziranih in dejansko zasedenih delovnih mest na sodiščih v RS in sodišču za sodnike in sodno osebje na dan 1. 1. 1996 in 31. 12. 1996, 1997 in 1998.

Naziv delovnih mest	Sistemizirana delovna mesta za leti 1996, 1997		Sistemizirana delovna mesta za leto 1998		Zasedena delovna mesta na dan			
	RS	sodišče	RS	sodišče	1.1.96	31.12.96	31.12.97	31.12.98
1. Predsednik	4	1	4	1	1	1	1	-
2. Sodniki	56	6	58	6	6	6	5	5
3. Sodniki skupaj (1+2)	60	7	62	7	7	7	6	5
4. Sekretar	4	1	4	1	-	-	-	-
5. Strokovni sodel.	16	2	16	2	-	-	-	-
6. Vodja fin.-rač. sl.	3	1	3	1	1	1	1	1
7. Računovodski del.	6	1	6	1	1	1	1	1
8. Administr. del.	83	12	83	12	9	9	9	9
9. Tehnični delavci	4	-	4	-	-	-	-	-
10. Sodno osebje skupaj (od 4 do 9)	116	17	116	17	11	11	11	11
11. SKUPAJ (3+10)	176	24	178	24	18	18	17	16

Število vseh zaposlenih na sodišču se je v letih od 1996 do 1998 zmanjševalo,² in sicer je bilo na dan 31.12.1998 za 28,6% manjše kot na dan 1.1.1996. V Novi Gorici so bili

¹ Število sistemiziranih sodniških delovnih mest je določeno v Aktu o določitvi števila mest sodnikov in sodnikov porotnikov na delovnih in socialnih sodiščih. Omenjeni akt je na podlagi 67. člena ZDSS sprejel Sodni svet, ki določa za sodišče 7 sodnikov in 168 sodnikov porotnikov.

Število sodnega osebja je določeno v Odredbi o določitvi števila sekretarjev, strokovnih sodelavcev, računovodskih delavcev, administrativnih delavcev in tehničnih delavcev na delovnih in socialnem sodišču. V tej odredbi je ministrica za pravosodje na podlagi 1. odstavka 59. člena ZS, po predhodnem mnenju sodnega sveta, določila za sodišče 17 delavcev sodnega osebja.

v vseh letih zaposleni 3 sodniki. V letu 1998 se je 1 sodnik upokojil, zato je sodišče razpisalo prosto mesto sodnika. Ker so na tem oddelku ugotovili občuten padec pripada zadev, je personalni svet sprejel sklep, da se razpisni postopek začasno ustavi. Glede na to, da se število prejetih zadev zmanjšuje, bi bilo potrebno proučiti smiselnost zaposlitve še enega sodnika.

V Postojni je ves čas delal 1 sodnik, v Kopru pa teče zaradi (smrti predsednika) ob trenutno 2 zaposlenih sodnicah, postopek imenovanja novega predsednika.

Za sodnika, imenovanega v letu 1998, smo preverili **čas trajanja postopka njegovega imenovanja. Od dne predloga za razpis prostega mesta okrožnega sodnika na sodišču do nastopa dela je poteklo 179 dni.** Sodišče lahko le malo vpliva na hitrejši potek postopka imenovanja sodnikov, in sicer s tem, da čimprej pozove kandidate na razgovor. Na dolgotrajnost postopkov imenovanja sodnikov vplivajo postopki na personalnem svetu, sodnem svetu in kadrovske komisiji državnega zbora. Razlog je v tem, da traja veliko časa, da se imenovanje uvrsti na dnevni red sej na posameznih omenjenih organih, kar po naši oceni ne moremo šteti za opravičljiv razlog.

Število **sodnega osebja** je bilo v vseh letih enako. Po izjavi podpredsednice je kljub sistemiziranim 17 mestom sodnega osebja, obstoječe število zadostno za potrebe sodišča, potrebovali bi le 1 strokovnega sodelavca, vendar ga ne morejo zaposliti zaradi prostorskih težav. Do sedaj to delovno mesto ni bilo razpisano.

Število sodnega osebja na sodnika³ je bilo na sodišču v letih 1997 in 1998 večje od republiškega povprečja, ker se je število sodnikov v teh dveh letih zmanjšalo.

Na sodišču smo za obe leti za vsakega posameznega sodnika pridobili podatek o številu rešenih zadev v letih 1997 in 1998, vodenju (za predsednika in vodje zunanjih in notranjih oddelkov) in prisotnosti. S pomočjo omenjenih meril smo izračunali storilnost za vsakega posameznega sodnika in sodišče kot celoto. Iz izračuna smo izločili sodnike, ki so bili v letih 1997 in 1998 prisotni manj kot tri mesece, upoštevali smo odsotnost nad 30 dni.

Storilnost sodišča v letu 1997 je znašala 111,8%, v letu 1998 pa 99,5% glede na merila sodnega sveta.

V letu 1997 en sodnik ni dosegel pričakovanega obsega dela (njegova storilnost je znašala 63,8%), v letu 1998 pa trije (njihova storilnost je znašala od 57,0% do 92,6%), v enem primeru je šlo za sodnika, ki je v tem letu nastopil delo, en sodnik se je upokojil, en sodnik pa ni obravnaval zadev. Ostali sodniki (v letu 1997 jih je bilo 6, v letu 1998 pa štirje) so presegli pričakovani obseg dela, in sicer v letu 1997 od 6,3% do 74,9%, v letu 1998 pa od 0,6% do 27,5%.

Analizirali smo odsotnost sodnikov v letih 1997 in 1998. Ugotovili smo, da so bili v letu 1997 sodniki odsotni 390 dni, od tega 106 dni zaradi bolniške, 30 dni zaradi izobraževanja, 58 dni zaradi službenih potovanj, 196 dni zaradi porodniške. V letu 1998 so bili sodniki odsotni 268 dni, od tega 1 dan zaradi bolniške, 28 dni zaradi izobraževanja, 40 dni zaradi službenih potovanj in 199 dni zaradi porodniške. Če

² Delež zasedenih delovnih mest na sodiščih in v Republiki Sloveniji na dan 31.12.1996, 1997 in 1998 je razviden iz priloge 1.

³ Število sodnega osebja na sodnika za revidirano obdobje je razvidno iz priloge 1.

izvzamemo sodnico, ki je bila na porodniškem dopustu, je bila odsotnost sodnikov v letu 1998 zanemarljiva, medtem ko je bilo v letu 1997 precej več bolniške odsotnosti (27,2%).

Izračunali smo **koeficient bruto fluktuacije⁴ sodnikov in sodnega osebja v letih 1996, 1997 in 1998**. Fluktuacije sodnega osebja v vseh treh letih ni bilo, v letih 1996 in 1997 je ena delavka nadomeščala zaposleno na porodniškem dopustu, v letu 1998 pa sta bili dve takšni nadomeščanji.

Pri sodnikih v letu 1996 fluktuacije ni bilo, v letu 1997 se je upokojila 1 sodnica, tako da je koeficient bruto fluktuacije znašal 0,15. V letu 1998 je ta koeficient znašal 0,55. V tem letu se je 1 sodnik zaposlil, 1 je delovno razmerje prenehalo zaradi upokojitve, predsednik sodišča pa je dne 29.11.1998 umrl. Zato ocenjujemo, da je fluktuacija v letu 1998 vplivala na učinkovitost dela sodišča.

2. VRSTA, ŠTEVILO, NAČIN IN ČAS REŠEVANJA ZADEV

Na podlagi podatkov, ki smo jih pridobili iz statističnih poročil o delu sodišča za leta 1996, 1997 in 1998 ter iz sodne statistike ministrstva za pravosodje za omenjena leta, smo analizirali vrsto, število, način in čas reševanja zadev. Opravili smo primerjavo med posameznimi leti in z republiškim povprečjem.

2.1. Vrsta in število zadev

Tabela 2: Potek reševanja zadev na sodišču v času od 1. 1. 1996 do 31. 12. 1998

Ozn.	Vrsta zadeve	Nerešene	Prejete	Zadeve v	Rešene	Odstopljene	Nerešene
------	--------------	----------	---------	----------	--------	-------------	----------

⁴ Koeficient bruto fluktuacije je razmerje med seštevkom prihodov in odhodov v obdobju ter povprečnim številom zaposlenih.

vp.		zadeve na dan 1.1.	zadeve	delu	zadeve	zadeve v pristojnost drugemu sodišču	zadeve na dan 31.12.
LETO 1996							
1.	Individualni delovni spori	890	1.326	2.216	930	19	1.267
2.	Kolektivni delovni spori	-	2	2	2	-	-
3.	Spori s področja socialne varnosti	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ v letu 1996		890	1.328	2.218	932	19	1.267
LETO 1997							
1.	Individualni delovni spori	1.267	1.328	2.595	885	11	1.699
2.	Kolektivni delovni spori	-	-	-	-	-	-
3.	Spori s področja socialne varnosti	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ v letu 1997		1.267	1.328	2.595	885	11	1.699
LETO 1998							
1.	Individualni delovni spori	1.699	613	2.312	647	23	1.642
2.	Kolektivni delovni spori	-	1	1	-	-	1
3.	Spori s področja socialne varnosti	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ v letu 1998		1.699	614	2.313	647	23	1.643

Število nerešenih zadev se povečuje, in sicer je imelo na dan 31.12. 1996 sodišče 1.267 nerešenih zadev, na dan 31.12.1998 pa 1.643 nerešenih zadev. Število nerešenih zadev na dan 31.12. 1996 se je v primerjavi s stanjem 1. 1.1996 povečalo za 377 zadev oziroma 42,4%. V letu 1997 se je število nerešenih zadev najbolj povečalo, in sicer za 432 zadev oziroma 34,1%. V letu 1998 se je število nerešenih zadev zmanjšalo za 56 oziroma 3,3%.

Število nerešenih zadev na dan 31.12.1998 zajema tudi takoimenovane množične spore, in sicer čez 500 identičnih sporov v Novi Gorici, ki se nanašajo na izplačilo plač po kolektivnih pogodbah ter spore zaradi plačila certifikatov, obveznic, ki jih je izdala Luka Koper v postopku lastninskega preoblikovanja (te spore je sodišče prejelo decembra 1998 in januarja 1999 ter jih je nekaj manj kot 500).

V letu 1998 se je število prejetih zadev v primerjavi z letoma 1996 in 1997 zmanjšalo, in sicer za 714 oziroma 53,8%. V vseh letih so med prejetimi zadevami prevladovali spori, ki se nanašajo na denarne terjatve delavcev zaradi nezakonitega izplačevanja nižjih plač, kot so sicer določene v kolektivnih pogodbah. V teh sporih gre največkrat za takoimenovane množične spore, v katerih nastopajo kot tožniki več deset ali celo več sto delavcev. Preostali spori so se nanašali na spore v zvezi z najrazličnejšimi načini prenehanja delovnega razmerja.

Če primerjamo število prejetih zadev s številom rešenih zadev za posamezna leta, ugotovimo, da je sodišče le v letu 1998 rešilo več zadev, kot jih je v tem letu prejelo.

Sodišče je v letu 1996 rešilo 42,9% zadev, ki jih je imelo v delu, v letu 1997 jih je rešilo 34,5%, medtem ko jih je v letu 1998 rešilo le 29,0%. Zmanjšuje se tudi število rešenih zadev na sodišču. Razlog je v zmanjševanju števila sodnikov.

Tabela 2a: Potek reševanja zadev na sodišču v primerjavi z vsemi delovnimi in socialnim sodiščem v Republiki Sloveniji v času od 1. 1. 1996 do 31. 12. 1998

	Nerešene zadeve na dan 1.1.		Prejete zadeve		Zadeve v delu		Rešene zadeve		Nerešene zadeve na dan 31.12	
	število	%	število	%	število	%	število	%	število	%
Leto 1996										
Sodišče	890	3,7	1.328	12,0	2.218	6,4	951	9,9	1.267	5,0
Vsa del. in soc. sodišče skupaj	23.818	100	11.024	100	34.842	100	9.650	100	25.192	100
Leto 1997										
Sodišče	1.267	5,0	1.328	9,6	2.595	6,6	896	7,9	1.699	6,1
Vsa del. in soc. sodišče skupaj	25.192	100	13.878	100	39.070	100	11.388	100	27.682	100
Leto 1998										
Sodišče	1.699	6,1	614	6,3	2.313	6,2	670	7,6	1.643	5,7
Vsa del. in soc. sodišče skupaj	27.682	100	9.785	100	37.467	100	8.842	100	28.625	100

Iz primerjave poteka reševanja zadev na sodišču z vsemi delovnimi in socialnim sodiščem v Republiki Sloveniji je razvidno, da predstavlja delež zadev sodišča tako po številu nerešenih zadev na dan 1.1. in 31.12. ter zadev v delu v vseh letih okrog 6 % tovrstnih zadev v Republiki Sloveniji. Med posameznimi leti se je bolj spreminjal le delež prejetih zadev na sodišču, in sicer od 12,0% v letu 1996 do 6,3% v letu 1998. Nekoliko bolj odstopa od omenjenega odstotka tudi delež rešenih zadev v letu 1996, ko je znašal 9,9%.

Podrobneje smo analizirali **individualne delovne spore**, ki so bili **vloženi na sodišče v letih 1996, 1997 in 1998**.

Tabela 3: Individualni delovni spori, vloženi na sodišče v letih 1996, 1997 in 1998

Vrsta spora	Leta 1996		Leta 1997		Leta 1998	
	število	%	število	%	število	%
1. Sklenitev del. razmerja	11	0,8	6	0,4	4	0,7
2. Obstoj del. razmerja	16	1,2	5	0,4	6	1,0
3. Prenehanje del. razmerja	161	12,1	112	8,4	128	20,9
• Trajni presežki	28		14		18	
• Disciplinsko prenehanje	53		31		62	

• Pet dni neopravičenih izostankov	26		22		13	
• Drugo	54		45		35	
4. Premož. pravice in obv. iz del.razmerja	974	73,5	1.103	83,1	357	58,2
5. Spori v zvezi z izumi,...	-		-		1	0,1
6. Pogodbe o delu	-		-		-	
7. Štipendije in občasno delo	5	0,4	2	0,2	4	0,7
8. Volontersko pripravništvo	-		-		-	
9. Drugo	159	12,0	100	7,5	113	18,4
• Suspenzi	54		50		62	
• Razporeditev	57		39		42	
• Zakonitost pogodb o zaposlitvi	48		11		9	
INDIVID. DELOVNI SPORI SKUPAJ	1.326	100	1.328	100	613	100

V vseh treh letih predstavljajo tako po številu kot tudi v strukturi največji delež spori iz **premoženjskih pravic in obveznosti iz delovnega razmerja in spori, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja**. Pri premoženjskih sporih je opazen občuten porast denarnih zahtevkov do malih podjetnikov (regres, plače, ni sklenjenih pogodb o zaposlitvi). Največje število teh sporov je bilo leta 1997. Tu so zajeti spori, ki se nanašajo na plačilo razlike v plačah po kolektivni pogodbi, pri katerih so tožniki delavci podjetja Vozila Nova Gorica. Čez 300 zadev pa se nanaša na spore zaradi plačila certifikatov, obveznic, ki jih je izdala Luka Koper v postopku lastninskega preoblikovanja. Zaposleni zahtevajo izplačilo certifikatov v gotovini. Po izjavi sodišča je med spori, ki se nanašajo na premoženjske pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, približno 70% bagatelnih sporov (prevozni stroški, prehrana, regres). Omenjeni spori bi se lahko reševali izvensodno v drugih postopkih.

Pri sporih, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja je opazen občuten padec sporov iz naslova trajnih presežkov, povečujejo pa se spori zaradi disciplinskih postopkov, stečajnih postopkov, neizpolnjevanja pogojev za opravljanje dela.

2.2. Način in čas reševanja zadev

Tabela 4: *Način reševanja individualnih sporov na sodišču v letih 1996, 1997 in 1998.*

Leto	Tožba oz. predlog umaknjen, zavržen	S sodbo:				S poravnava	Rešeno na drug način	Skupaj
		na podlagi priznanave	zaradi izostanka	na podlagi obravnave	brez obravnave (20.čl. ZDSS)			
1996	294	63	29	367	1	47	129	930
1997	201	30	105	305	-	34	210	885
1998	197	98	20	225	10	28	69	647

Največ individualnih delovnih sporov je bilo v vseh treh letih rešenih s sodbo na podlagi obravnave. Veliko število umikov v letih 1996 in 1997 se nanaša na spore zaposlenih v državni upravi zaradi nepriznanih obresti in množične umike na oddelku v Novi Gorici, ki se nanašajo na plačilo razlike v plačah po kolektivni pogodbi delavcev podjetja Vozila Nova Gorica. Velikokrat pride do umika tožbe pri malih delodajalcih, ker sklenejo izvensodno poravnava. S sodno poravnava je bilo rešenih precej starejših zadev.

Tabela 5: *Število nerešenih individualnih sporov na sodišču po starosti, po stanjih 31.12.1996, 1997 in 1998*

Leto	Stanje 1.1. 1996	Stanje 31.12.1996	Stanje 31.12.1997	Stanje 31.12.1998
Iz leta 1983			-	-
Iz leta 1984	1		-	-
Iz leta 1985	1			
Iz leta 1986	1			
Iz leta 1987	3			
Iz leta 1988	1			
Iz leta 1989	16		8*	8*
Iz leta 1990	16		4	5
Iz leta 1991	29		17	17
Iz leta 1992	64		21	19
Iz leta 1993	257		21	17
Iz leta 1994	128	233	61	42
Iz leta 1995	373	107	51	35
Iz leta 1996	-	927	376	259
Iz leta 1997		-	1.140	757
Iz leta 1998		-	-	483
Število nerešenih zadev skupaj	890	1.267	1.699	1.642

Opomba: * Število se nanaša na obdobje od 1984 do 1989.

Podatke smo analizirali in ocenili **povprečno starost nerešenih zadev** na dan 31.12.1996, 1997 in 1998.

Na podlagi podatkov v tabeli 5 in ocene, da so bili spori vloženi v sredini leta (to pomeni, da so bili spori sproženi v letu 1998 na dan 31.12. stari v povprečju 6 mesecev) ugotovimo, da je bila nerešena zadeva na sodišču v povprečju stara: na dan 31.12.1996 0,95 leta, na dan 31.12.1997 1,1 leto ter na dan 31.12.1998 1,7 let.

Tabela 6: Število individualnih delovnih sporov na sodišču glede na čas trajanja postopka

Leto	Do 3 mesece		Nad 3 do 6 mesecev		Nad 6 mes do 1 leta		Nad 1 leto		Skupaj	
	število	%	število	%	število	%	število	%	število	%
1996	250	26,9	124	13,3	199	21,4	357	38,4	930	100
1997	133	15,0	112	12,7	338	38,2	302	34,1	885	100
1998	75	11,6	61	9,4	246	38,0	265	41,0	647	100

Iz tabele je razvidno, da je sodišče v vseh treh letih približno dve tretjini sporov rešilo v času do enega leta, še vedno pa ostaja veliko število nerešenih starejših zadev.

Izračunali smo tudi **povprečno starost rešene zadeve**. Povprečno starost zadev, rešenih v letih 1996, 1997 in 1998, smo izračunali iz podatkov v tabeli 5 in upoštevali, da so bile vse zadeve rešene sredi leta. Povprečna starost rešene zadeve v letu 1996 je bila 1,4 leta, v letu 1997 je bila 1,6 leta, v letu 1998 pa 1,3 leta.

Ta izračun nam ne pokaže realne slike o starosti nerešene zadeve, temveč pokaže, da sodišče ne rešuje prednostno starejših zadev, kot jih zavezuje Sodni red. Po izjavi podpredsednice sodišča se največ starih zadev nanaša na sodišče v Kopru, kjer se rešuje približno polovica zadev starejšega datuma, polovica pa novejših zadev. Po njihovem mnenju se prednostno reševanje starih zadev, kot to zahteva Sodni red, nanaša na situacijo, ko sodišče ne beleži zaostankov in sproti rešuje pripadajoče zadeve. Ugotovili so namreč, da v kolikor bi dosledno upoštevali to določilo Sodnega reda, bi sodišče beležilo še večje zaostanke. Starejše zadeve, ki so bile dodeljene predsedniku (umrl novembra 1998), so bile rešene v letu 1999, razen treh zadev. Prejšnji predsednik ni obravnaval zadev, zato se je na sodišču v revidiranih letih povečalo število nerešenih starejših zadev. V pretežnem delu je šlo za spore, kjer kot tožniki nastopajo delavci, ki so ob začetku vojne v Bosni in Hercegovini leta 1991 odšli domov, v Bosno, in se niso več vrnil. Povečini gre za delavce, ki sicer imajo svoje pooblaščenke v Republiki Sloveniji, vendar le-ti nimajo z njimi nobenih stikov.

2.3. Število prejetih, zadev v delu in rešenih zadev na sodnika

Tabela 7: *Pripad zadev na sodnika, zadeve v delu na sodnika in rešene zadeve na sodnika na sodišču v letih 1996, 1997 in 1998 v primerjavi s povprečjem v RS*

	Pripad zadev na sodnika		Število zadev v delu na sodnika		Število rešenih zadev na sodnika	
	sodišče	povprečje v RS	sodišče	povprečje v RS	sodišče	povprečje v RS
Leto 1996	190	240	317	757	136	210
Leto 1997	221	302	433	849	149	248
Leto 1998	123	200	463	765	134	180

V primerjavi z republiškim povprečjem je bil pripad zadev, število zadev v delu in število rešenih zadev na sodnika na sodišču v vseh treh letih bistveno manjši od republiškega povprečja. Razlog je v tem, da je bil oddelek v Postojni več kot eno leto brez sodnika, v Kopru je bila ena sodnica na porodniškem dopustu, predsednik sodišča pa ni obravnaval zadev.

3. PORABA SREDSTEV SODIŠČA IN STROŠKI NA REŠENO ZADEVO V LETIH 1996, 1997 IN 1998

Na podlagi podatkov iz zaključnih računov in analitičnih evidenc sodišča smo ugotavljali obseg porabljenih sredstev v letih 1996, 1997 in 1998. Podatkov nismo revidirali, ampak smo jih uporabili za izračun porabljenih sredstev sodišča na rešeno zadevo.

Tabela 8: *Poraba sredstev sodišča in stroški na rešeno zadevo v letih 1996, 1997 in 1998*

Namen	v SIT		
	Leto 1996	Leto 1997	Leto 1998

porabe	v SIT	struktura v %	v SIT	struktura v %	v SIT	struktura v %
1. Bruto plače	47.916.280	63,5	55.829.462	64,3	52.248.610	59,9
2. Prispevki delodajalca	9.453.531	12,5	11.539.068	13,3	12.040.728	13,8
3. Drugi osebni prejemki*	6.012.723	8,0	5.023.581	5,8	7.839.486	9,0
STROŠKI DELA (1 do 3)	63.382.534	84,0	72.392.111	83,4	72.128.824	82,7
4. Materialni stroški	12.047.781	16,0	14.470.418	16,6	14.667.001	16,8
5. Manjše investicije	-	-	-	-	359.106	0,5
Porabljena sredstva skupaj	75.430.315	100	86.862.529	100	87.154.931	100
Štev. rešenih zadev	951		896		670	
Porabljena sredstva skupaj na rešeno zadevo	79.317		96.945		130.082	
Stroški dela na rešeno zadevo	66.648		80.795		107.655	

Opomba: *Postavka zajema: odpravnine, regres za letni dopust in prehrano, prevoz na delo, jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči in drugo.

Iz tabele 8 izhaja, da se struktura porabljenih sredstev na sodišču v letih 1996, 1997 in 1998 ni bistveno spreminjala. Stroški dela, ki zajemajo plače, prispevke delodajalca in druge osebne prejemke zaposlenih, so v strukturi predstavljali približno 80% vseh porabljenih sredstev, ostalih 20% pa se je nanašalo na materialne stroške in sredstva za manjše investicije.

Tako porabljena sredstva na rešeno zadevo kot tudi stroški dela na rešeno zadevo so po posameznih letih naraščali, kar je posledica že opisanih kadrovske težave na sodišču. **Postavlja se vprašanje smotrnosti oddelka v Postojni zaradi bistveno zmanjšanega pripada zadev v preteklih letih, ki je bil manjši od števila zadev, ki jih mora rešiti sodnik, da bi dosegel pričakovani obseg dela.** Sodišče meni, da bi kazalo ta oddelek ukiniti, prerazporeditev zaposlenih na druge oddelke pa bi znižala tudi stroške sodišča.

4. INDIVIDUALNI DELOVNI SPORI, KI SE NANAŠAJO NA PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

Individualni delovni spori, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja, sodijo med najbolj zahtevne in tudi občutljive vrste sporov, zato smo se odločili, da jih podrobneje revidiramo.

V vzorec smo zajeli spise, rešene v obdobju od 1.1. do 30.6.1997, ki so postali pravnomočni do dneva revizije. Iz spisov smo pridobili podatke o razlogih za prenehanje delovnega razmerja, vloženih rednih in izrednih pravnih sredstvih, načinu rešitve sporov in času trajanja postopkov.

Najbolj pogosto se kot razlog za prenehanje delovnega razmerja navajajo trajni presežki in neupravičena odsotnost z dela.

V 13 sporih so stranke vložile pritožbo. V največ primerih je bila sodba razveljavljena, zadeva pa vrnjena sodišču prve stopnje v ponovno sojenje. Revizija je bila vložena v 1 primeru, vendar jo je Vrhovno sodišče Republike Slovenije kot neutemeljeno zavrnilo.

Ugotovili smo, da je **sodni postopek v povprečju trajal 865 dni oziroma približno 2,4 leta. Najkrajši čas trajanja postopka je bil 98 dni, najdaljši pa 3093 dni.**

S sodbo na podlagi obravnave je bilo rešenih 16 sporov, v 9 sporih je bila tožba oziroma predlog umaknjen, zavržen, 1 spor pa je bil rešen delno s sodbo, delno pa je bila tožba umaknjena. S sodno poravnavo so bili rešeni 4 spori.

Delovni spori, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja sodijo med tiste spore, kjer so prizadete delavčeve ustavne pravice do varstva zaposlitve in varstva dohodka. Zato ni zadosti, da se ti spori le prednostno obravnavajo, ampak bi sodišče moralo poskrbeti, da se ti spori rešijo v krajšem času.

Ocenjujemo, da trajanje reševanja sporov vpliva na število umikov tožb. V času sodnega spora se tožniki ponovno zaposlijo ali pa nastopijo druge okoliščine, kot npr. da gre družba v stečaj ipd.

Na podlagi ugotovitev opravljene revizije porabe proračunskih sredstev za izvajanje nalog Delovnega sodišča v Kopru v letih 1996, 1997 in 1998 izrekam naslednje

MNENJE

Storilnost sodišča, merjena po merilih sodnega sveta, je bila v letu 1997 111,8%, v letu 1998 pa 99,5%. V letu 1997 en sodnik ni dosegel pričakovanega obsega dela (njegova storilnost je znašala 63,8%), v letu 1998 pa trije (njihova storilnost je znašala od 57,0% do 92,6%). V letu 1998 ni dosegel pričakovanega obsega dela sodnik, ki je v tem letu nastopil delo, sodnik, ki se je upokojil in sodnik, ki ni obravnaval zadev. Ostali sodniki (v letu 1997 jih je bilo 6, v letu 1998 pa štirje) so presegli pričakovani obseg dela, in sicer v letu 1997 od 6,3% do 74,9%, v letu 1998 pa od 0,6% do 27,5%. Sodišče bi zato lahko bilo bolj učinkovito in z manjšimi stroški rešilo več sporov.

Storilnost se odraža v porabljenih sredstvih na rešeno zadevo. Ta so narasla od približno 79.000 SIT v letu 1996 na 130.000 SIT v letu 1998. Stroški dela na rešeno zadevo pa od približno 67.000 SIT v letu 1996 na skoraj 108.000 SIT v letu 1998.

Število nerešenih zadev na sodišču se povečuje, tako da je imelo sodišče na dan 31.12.1998 že 1.643 nerešenih zadev. Najbolj so se povečale v letu 1997 zaradi množičnih sporov. Pripad zadev na sodnika, število zadev v delu na sodnika in število rešenih zadev na sodnika je bilo v vseh letih bistveno manjše od republiškega povprečja.

Med individualnimi delovnimi spori prevladujejo v vseh letih spori iz naslova premoženjskih pravic in obveznosti iz delovnega razmerja in spori, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja. Pri prvih je opazen porast denarnih zahtevkov do malih podjetij, pri drugih pa zmanjšanje števila sporov iz naslova trajnih presežkov in porast števila sporov zaradi disciplinskih postopkov.

V vseh treh letih je bilo približno dve tretjini sporov rešenih v času do enega leta, kljub temu pa ostaja zelo veliko število nerešenih starejših zadev. Sodišče ne rešuje prednostno starih spisov, kot jih zavezuje Sodni red. Na dan 31.12.1996 je bila nerešena zadeva stara 0,95 leta, na dan 31.12. 1997 1,1 leto ter na dan 31.12. 1998 1,7 let. Povprečna starost rešene zadeve v letu 1996 je bila 1,4 leta, v letu 1997 je bila 1,6 let, v letu 1998 pa 1,3 leta.

Število nerešenih zadev in zadev v delu na sodišču predstavlja v vseh letih okrog 6% vseh tovrstnih zadev v Republiki Sloveniji. Od omenjenega odstotka odstopa le delež prejetih zadev v letu 1996, ko je znašal 12% in delež rešenih zadev v letu 1996, ko je znašal 9,9% vseh tovrstnih zadev v Republiki Sloveniji.

Sodni postopek, ki se nanaša na prenehanje delovnega razmerja, je v povprečju trajal 2,4 leta. To je glede na pomembnost zadev, nerazumno dolg rok reševanja teh sporov.

PRIPOROČILA

Sodišču priporočamo, da skupaj z Ministrstvom za pravosodje:

- ugotovi vzroke nedoseganja norm sodnika
- poskrbi, da se spori, ki se nanašajo na prenehanje delovnega razmerja, rešujejo v krajšem času in zmanjšajo število starejših zadev
- prouči možnost ukinitve oddelka v Postojni zaradi bistveno zmanjšanega pripada zadev v preteklih letih ter prerazporeditve zaposlenih na druge oddelke.

Pravni pouk: Zoper to predhodno poročilo so po 1. točki 24. člena ZRacS možne pripombe v roku 15 dni od dneva vročitve. Pripombe se pošljejo na Računsko sodišče Republike Slovenije, Prežihova ulica 4, Ljubljana.

dr. Etelka Korpič Horvat,
namestnica predsednika Računskega sodišča

Vročiti:

1. Delovnemu sodišču v Kopru,
Koper, Ferrarska 9
2. Arhivu, tu

DODATEK

Uporabljeni predpisi in drugi akti:

- Ustava Republike Slovenije, URS, Uradni list RS/I, št. 33/91 in 42/97
- Zakon o Računskem sodišču, ZRacS, Uradni list RS, št. 48/94
- Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, ZDSS, Uradni list RS, št. 19/94
- Zakon o sodniški službi, ZSS, Uradni list RS, št. 19/94, 8/96 in 24/98
- Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in v organih lokalnih skupnosti, ZRPJZ, Uradni list RS, št. 18/94 in 36/96
- Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev, ZODPM, Uradni list RS, št. 71/94 in 47/97
- Akt o določitvi števila mest sodnikov in sodnikov porotnikov na delovnih in socialnih sodiščih, Uradni list RS, št. 35/94, 71/97 in 50/98
- Odredba o določitvi števila sekretarjev, strokovnih sodelavcev, računovodskih delavcev, administrativnih delavcev in tehničnih delavcev na delovnih in socialnem sodišču, Uradni list RS, št. 53/95
- Poslovník Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 20/95
- Pravilnik o napredovanju zaposlenih na sodiščih, v javnih tožilstvih, javnih pravobranilstvih in v organih za postopek o prekrških, Uradni list RS, št. 41/94 in 52/98
- Sodni red, Uradni list RS, št. 17/95, 35/98 in 91/98
- Sodna statistika Ministrstva za pravosodje za leta 1996, 1997 in 1998
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest strokovnih in administrativno tehničnih delavcev Delovnega sodišča v Kopru z dne 30. 7. 1994
- Priporočila o skupnih osnovah in kriterijih za notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest v pravosodnih organih, ki jih je izdal Minister za pravosodje Republike Slovenije dne 9.9.1998.

PRILOGA 1

Tabela 1a: Deleži zasedenih delovnih mest na sodišču in v Republiki Sloveniji na dan 31. 12. 1996, 1997 in 1998

Zaposleni	Delež zasedenih del. mest na sodišču v %			Delež zasedenih del. mest za vsa delovna in socialno sodišče v RS v %		
	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998
Sodniki	100	85,7	71,4	76,7	76,7	79,0
Sodno osebje	64,7	64,7	64,7	66,4	69,8	69,8
S k u p a j	75,0	70,8	66,7	69,9	72,2	73,0

Delež zasedenih delovnih mest na sodišču se je v letih 1996 do 1998 zmanjševal, zaradi zmanjševanja števila sodnikov, medtem ko se je na vseh delovnih in socialnem sodišču v Republiki Sloveniji povečeval.

Tabela 1b: Število sodnega osebja na sodnika na sodišču na dan 31.12. 1996, 1997 in 1998 v primerjavi z republiškim povprečjem

	Sodniki		Sodno osebje		Sodno osebje / sodnika	
	Sodišče	Vsa del. in soc. sodišče skupaj	Sodišče	Vsa del. in soc. sodišče skupaj	Sodišče	Vsa del. in soc. sodišče skupaj
31.12.1996	7	46	11	77	1,57	1,67
31.12.1997	6	46	11	81	1,83	1,76
31.12.1998	5	49	11	81	2,2	1,65

Število sodnega osebja na sodnika je bilo v letih 1997 in 1998 večje od republiškega povprečja, prav tako zaradi zmanjševanja števila sodnikov.